[2018] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. **885**

ਮਕਬੂਲ

ਬਨਾਮ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਜ

(2018 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ **1143)**

07 ਸਤੰਬਰ**, 2018**

[ਕੁਰੀਅਨ ਜੋਸਫ਼ ਅਤੇ ਸੰਜੇ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਲ**,** ਜੇਜੇ**.]**

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 ਧਾਰਾ 3264 ਅਤੇ 326 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ, -

ਕੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਐਸਿਡ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਸਧਾਰਨ ਹੈ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 326 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਸਚਾਰਜ ਲਈ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਡਾਕਟਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲੱਗੀ ਸੱਟ ਸਧਾਰਨ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਉਸ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 326 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਯੋਗਤਾ: ਇਹ ਸੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਫਰਕ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਧਾਰਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ, ਜੇਕਰ ਸੱਟ ਐਸਿਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰਨ ਧਾਰਾ 3264 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅੱਠ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 326 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 326 ਏ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਐਸਿਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੱਟਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਗੰਭੀਰ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ - ਧਾਰਾ 326 ਬੀ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਤੇਜ਼ਾਬ ਹਮਲੇ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ - ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ - ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2013.

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 ਧਾਰਾ 3264 ਅਤੇ 326 ਬੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ। --

ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਸਮੱਗਰੀ - ਧਾਰਕ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ: ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਲੇਖ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ -ਸਿਰਲੇਖ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਜਿੱਠੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਆਮ ਸੰਕੇਤ ਹੈ। -

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ:

1.1 ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 326 ਏ "ਤੇਜ਼ਾਬ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ" ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 326 ਬੀ ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਦੱਸਣ ਸੰਬੰਧੀ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ, ਦੋਵੇਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅੱਠ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ (i) ਸਥਾਈ ਨੁਕਸਾਨ, (ii) ਅੰਸ਼ਕ ਨੁਕਸਾਨ, (iii) ਵਿਗਾੜ, (iv) ਜਲਣ, (v) ਅਪੰਗਤਾ, (vi) ਵਿਗਾੜ, (vii) ਅਪੰਗਤਾ ਜਾਂ (viii) ਗੰਭੀਰ

ਸੱਟ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਸੱਤ ਸੱਟਾਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ਾਬ ਹਮਲੇ ਦੇ ਆਮ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅੱਠਵਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ 'ਤੇ ਹੈ। ਧਾਰਾਵਾਂ 326 ਏ ਅਤੇ 326 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਅੱਠ ਸੱਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੈ। ਧਾਰਾ 326 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, 326 ਏ ਜਾਂ 326 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਵਿਗਾੜ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਾ ਲੈਣ ਯੋਗ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਸੱਤ ਸੱਟਾਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਧਾਰਨ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਸਧਾਰਨ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 323, ਧਾਰਾ 326 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 326 ਏ ਜਾਂ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 326 ਏ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 326 ਬੀ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 326 ਏ ਜਾਂ 326 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਸੱਟ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅੱਠ ਸੱਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਸਧਾਰਨ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 6, 7] [890- ਈ-ਐੱਚ; 891-ਏ]

1.2 ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 326 ਏ ਅਤੇ 326 ਬੀ ਵਿਚਕਾਰ ਮੂਲ ਅੰਤਰ ਧਾਰਾ 326 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਸਲ ਸੱਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਸੱਟ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜੋ ਉਮਰ ਕੈਦ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ। ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਤਰਾ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਪੀੜਤ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 326 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੂਜਾ ਉਪਬੰਧ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਜੁਰਮਾਨਾ

ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 326 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੱਟ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਸੁੱਟਣ ਜਾਂ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਕੰਮ ਲਈ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੈਦ, ਜੋ ਕਿ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 326 ਏ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਤੇਜ਼ਾਬ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹੋਈਆਂ ਸੱਟਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਗੰਭੀਰ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਸੱਤ ਸੱਟਾਂ ਸਧਾਰਨ ਹੋਣ, ਧਾਰਾ 326 ਏ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 326 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ਼ ਸੁੱਟਣ ਜਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗੀ। [ਪੈਰਾ 8, 9] [891-ਬੀ-ਡੀ]

1.3 ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਪਬੰਧ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਜੇਕਰ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੋਰ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਲੇਖ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਮੰਗੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵਿਆਂ ਅਤੇ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਲੇਖ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਸਿਰਲੇਖ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ

ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਆਮ ਸੰਕੇਤ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 10] [891- ਈ-ਐਫ]

1.4 ਇਹ ਸੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਫਰਕ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਧਾਰਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ, ਜੇਕਰ ਸੱਟ ਤੇਜ਼ਾਬ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰਨ ਧਾਰਾ 326 ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 326 ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 326 ਬੀ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਤੇਜ਼ਾਬ ਹਮਲੇ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 16] [894-ਏ-ਬੀ]

1.5 ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 326 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 326 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਬਾਕੀ ਰਹੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 17] [894- ਸੀ-ਡੀ]

ਲੱਡੂ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ [ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 06.02.2017 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਭਿੰਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 681 2017]; ਐਮ. ਸਿਲੂਵਾਈ ਮੁਰੂਗਨ @ ਮੁਰੂਗਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ 2018 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਮੈਡ 2332 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। -

ਰਾਏਚੁਰਮਥਮ ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਵਤਮਲ ਦੁੱਗਰ (2004) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 766 [2004] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1130; ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (ਯੂਓਆਈ) ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਦ ਬਲਾਇੰਡ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ (2013) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 772: [2013] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1023 - 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

[2004] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1130 ਪੈਰਾ 11 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[2013] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1023 ਪੈਰਾ 11 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2018 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1143

2018 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੋਧ ਨੰਬਰ 2231 ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੇ 19.07.2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਐਲ. ਬੀ. ਰਾਏ, ਅਸਕਰੀ ਹੁਸੈਨ, ਸੌਰਵ ਸਿੰਘਲਾ, ਕਾਰਤਿਕ ਰਾਏ, ਸ਼ੰਕਰ ਦਿਵਾਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਕੁਰੀਅਨ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਤੇਜ਼ਾਬ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਸੱਟ ਸਧਾਰਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 326 ਏ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਆਈਪੀਸੀ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸੱਟ ਸਿਰਫ਼ ਸਧਾਰਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਧਾਰਾ 326 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼

3. ਧਾਰਾ 326 ਏ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2013 ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਬਾਰੇ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਜਿਸਨੂੰ ਜੇ.ਐਸ. ਵਰਮਾ ਕਮੇਟੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ

ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਇਤਫਾਕਿਕ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਉਪਬੰਧ ਧਾਰਾ 326 ਹੈ। ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ:

"326. ਖਤਰਨਾਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਜਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ। ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ, ਧਾਰਾ 335 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਗੋਲੀ ਮਾਰਨ, ਛੁਰਾ ਮਾਰਨ ਜਾਂ ਕੱਟਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਧਨ, ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਅੱਗ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗਰਮ ਪਦਾਰਥ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਜ਼ਹਿਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੋਰ ਪਦਾਰਥ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਜਿਸਨੂੰ ਸਾਹ ਲੈਣ, ਨਿਗਲਣ, ਜਾਂ ਖੂਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੈ, ਨੂੰ 1 [ਜੀਵਨ ਕੈਦ] ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਣਨ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਦਸ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।"

4. "ਦੁੱਖ ਭਰੀ ਸੱਟ" ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ "ਦੁੱਖ" ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ:

"319. ਦੁੱਖ। ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਦਰਦ, ਬਿਮਾਰੀ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਦੁੱਖ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

"320. ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ। ਸਿਰਫ਼ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਨੂੰ "ਗੰਭੀਰ" ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

ਪਹਿਲਾ - ਲਿੰਗਹੀਣਤਾ।

ਦੂਜਾ - ਦੋਵਾਂ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਦਾ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣਾ।

ਤੀਜਾ - ਦੋਵਾਂ ਕੰਨਾਂ ਦੀ ਸੁਣਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣਾ,

ਚੌਥਾ - ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਜੋੜ ਦਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣਾ।

ਪੰਜਵਾਂ - ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਜੋੜ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਵਿਨਾਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣਾ।

ਛੇਵਾਂ - ਸਿਰ ਜਾਂ ਚਿਹਰੇ ਦਾ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਗਾੜ।

ਸੱਤਵਾਂ - ਹੱਡੀ ਜਾਂ ਦੰਦ ਦਾ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਜਾਂ ਵਿਸਥਾਪਨ।

ਅੱਠਵਾਂ - ਕੋਈ ਵੀ ਸੱਟ ਜੋ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੀੜਤ ਵੀਹ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਗੰਭੀਰ ਸਰੀਰਕ ਦਰਦ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਮ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।"

5. ਤੇਜ਼ਾਬ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰਨ ਹੋਈਆਂ ਜਾਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਨੂੰ, ਸੋਧ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 326 ਏ ਅਤੇ 326 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੱਖਰੇ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਜੋਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"326 ਏ. ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਤੇਜ਼ਾਬ ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ - ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਵਿਗਾੜ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਸਾੜਦਾ ਹੈ,

ਅਪੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਰੂਪ ਬਦਲਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਯੋਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਤੇਜ਼ਾਬ ਸੁੱਟ ਕੇ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ਾਬ ਪਾ ਕੇ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਸੱਟ ਜਾਂ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਣਨ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਦਸ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਜੋ ਉਮਰ ਕੈਦ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ;

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਪੀੜਤ ਦੇ ਇਲਾਜ ਦੇ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਹੋਵੇ;

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

"326 ਬੀ. ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਤੇਜ਼ਾਬ ਸੁੱਟਣਾ ਜਾਂ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ।-ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਤੇਜ਼ਾਬ ਸੁੱਟਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ਾਬ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਵਿਗਾੜ ਜਾਂ ਸਾੜਨ ਜਾਂ ਅਪੰਗਤਾ ਜਾਂ ਵਿਗਾੜ ਜਾਂ

ਅਪੰਗਤਾ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ, ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਣਨ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਜੋ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਵਿਆਖਿਆ 1. ਧਾਰਾ 326 ਏ ਅਤੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, "ਤੇਜ਼ਾਬ" ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪਦਾਰਥ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਜਾਂ ਖੋਰ ਵਾਲਾ ਚਰਿੱਤਰ ਜਾਂ ਜਲਣ ਵਾਲਾ ਸੁਭਾਅ ਹੈ, ਜੋ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਾਗ ਜਾਂ ਵਿਗਾੜ ਜਾਂ ਅਸਥਾਈ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ 2.- ਧਾਰਾ 326 ਏ ਅਤੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਸਥਾਈ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਵਿਗਾੜ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਾ ਲੈਣ ਯੋਗ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।"

6. ਧਾਰਾ 326 ਏ "ਤੇਜ਼ਾਬ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ" ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 326 ਬੀ ਸੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਦੱਸਣ ਸੰਬੰਧੀ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਪਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅੱਠ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ (i) ਸਥਾਈ ਨੁਕਸਾਨ, (ii) ਅੰਸ਼ਕ ਨੁਕਸਾਨ, (iii) ਵਿਗਾੜ, (iv) ਜਲਣ, (v) ਅਪੰਗਤਾ, (vi) ਵਿਗਾੜ, (vii) ਅਪੰਗਤਾ ਜਾਂ (viii) ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

7. ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਸੱਤ ਸੱਟਾਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਆਮ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅੱਠਵੀਂ ਸੱਟ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ 'ਤੇ ਹੈ। ਧਾਰਾਵਾਂ 326 ਏ ਅਤੇ 326 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਅੱਠ ਸੱਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੈ। ਧਾਰਾ 326 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, 326 ਏ ਜਾਂ 326 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਵਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਾ-ਮੁੜਨਯੋਗ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਸੱਤ

ਸੱਟਾਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਧਾਰਨ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੱਟ ਦੀ ਸਧਾਰਨ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 323 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 326 ਏ ਜਾਂ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 326 ਏ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 326 ਬੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 326 ਏ ਜਾਂ 326 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਸੱਟ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅੱਠ ਸੱਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਸਧਾਰਨ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

8. ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 326 ਏ ਅਤੇ 326 ਬੀ ਵਿਚਕਾਰ ਮੂਲ ਅੰਤਰ ਧਾਰਾ 326 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਸਲ ਸੱਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਸੱਟ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜੋ ਉਮਰ ਕੈਦ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ। ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਤਰਾ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਪੀੜਤ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 326 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੂਜਾ ਉਪਬੰਧ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਜੁਰਮਾਨਾ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 326 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੱਟ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਸੁੱਟਣ ਜਾਂ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਕੰਮ ਲਈ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੈਦ, ਜੋ ਕਿ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

9. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 326 ਏ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਤੇਜ਼ਾਬ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੱਟਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਗੰਭੀਰ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਸੱਤ ਸੱਟਾਂ ਸਧਾਰਨ ਹੋਣ, ਧਾਰਾ 326 ਏ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 326 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ਼ ਸੁੱਟਣ ਜਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗੀ।

10. ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਪਬੰਧ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਜੇਕਰ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੋਰ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਲੇਖ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਲੇਖ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਸਿਰਲੇਖ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਜਿੱਠੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਆਮ ਸੰਕੇਤ ਹੈ।

11. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਦੋ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਤੋਂ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਹੈ - (i) ਰਾਏਚੁਰਮਥਮ ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਵਤਮਲ ਦੁੱਗਰ [1] ਅਤੇ (ii) ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (ਯੂਓਆਈ) ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਦ ਬਲਾਇੰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ [2]।

[1](2004) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 766

[2](2013) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 772

12. ਰਾਏਚੁਰਮਥਮ ਪ੍ਰਭਾਕਰ (ਉੱਪਰ), ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ-14 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:
"14. ਹੁਣ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਤੈਅ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਭਾਗਾਂ ਜਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਜਾਂ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਜਾਂ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਨਾਲ ਕਿੰਨਾ ਭਾਰ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਡਰਾਫਟਸਮੈਨ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਕੁੰਜੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਦੂਜੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੋਣ। ਉਹ ਸਾਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਪਰ ਉਹ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। (ਵੇਖੋ: ਜਸਟਿਸ ਜੀ.ਪੀ. ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ, 9 ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, 2004, ਪੰਨੇ 152,155)। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇ-ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਆਮ ਸੂਚਕਾਂ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਧੀਨ। ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਨਾਮ ਵਜੋਂ ਵੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਜਿੱਠੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਸਤੂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਾਮ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸੰਖੇਪ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਸਾਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਉਸ ਅਰਥ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"
13. ਨੈਸ਼ਨਲ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਦ ਬਲਾਇੰਡ (ਉੱਪਰ):
"44. ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾ ਸਰਲ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਭਾਗ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਇੱਕ ਸਰਲ ਅਰਥ ਅਤੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੈਰਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਭਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਾਥ ਖੰਨਾ ਅਤੇ ਅਦਰ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। (2004) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 686. ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪੈਰਾ 13 ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:
"13. ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੀ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇ। ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕਾਰਕ ਹੈ। ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। "ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਯੂਕਲਿਡ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ", ਜੱਜ ਲਰਨਡ ਹੈਂਡ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਪਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੁਕੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕੁਝ

ਕਲਪਨਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ"। (ਵੇਖੋ ਲੇਨਿਅ ਵੈਲੀ ਕੋਲ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਯੰਸੇਵੇਜ।) ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਫਿਲਿਪ ਟਿਆਗੋ ਡੀ ਗਾਮਾ ਆਫ਼ ਵੇਦੇਮ ਵਾਸਕੋ ਡੀ ਗਾਮਾ ਅਤੇ ਪਦਮ ਸੁੰਦਰਾ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ """"
14. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 326 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਈ ਸੱਟ ਸਧਾਰਨ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਹਾਈ
ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਇਸਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪੂਰੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਸੱਚ ਅਤੇ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੱਟਾਂ ਸਾਧਾਰਨ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 326 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ

ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਲੱਡੂ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਵਿੱਚ 06.02.2017 ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਭਿੰਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 681 ਆਫ 2017 ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਐਮ. ਸਿਲੁਵਾਈ ਮੁਰੂਗਨ @ ਮੁਰੂਗਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ 30.07.2018 ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 861 ਆਫ 2016 (2018 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਮੈਡ 2332) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ।

15. ਲੱਡੂ ਰਾਮ (ਉਪਰਾ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੱਟ ਸਧਾਰਨ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 326 ਏ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਸਗੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 326 ਬੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਮ. ਸਿਲੁਵਾਈ ਮੁਰੂਗਨ @ ਮੁਰੂਗਨ (ਉਪਰਾ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੇਜ਼ਾਬ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੱਟ ਸਧਾਰਨ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 326 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਐਮ. ਸਿਲੁਵਾਈ ਮੁਰੂਗਨ @ ਮੁਰੂਗਨ (ਉਪਰਾ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸਨੇ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਸੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਸਧਾਰਨ ਮੰਨਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 326 ਬੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੇਟੈਂਟ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਡਾਕਟਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੱਟ ਸਧਾਰਨ ਸੀ, ਬਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਸਾਇਣਕ ਸੱਟ।

16. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਇਹ ਸੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਫਰਕ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਰਲ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ, ਜੇਕਰ ਸੱਟ ਤੇਜ਼ਾਬ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰਨ ਧਾਰਾ 326 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 326 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 326 ਬੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਤੇਜ਼ਾਬ ਹਮਲੇ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਲੱਡੂ ਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਐਮ. ਸਿਲੁਵਾਈ ਮੁਰੂਗਨ @ ਮੁਰੂਗਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੋਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

17. ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 326 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 326 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਬਾਕੀ ਰਹੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ

ਮਕਬੂਲ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ **[**ਕੁਰੀਅਨ**,** ਜੇ**.]**

ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਦੀ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ